

Fundusze Europejskie
Wiedza Edukacja Rozwój

**Rzeczpospolita
Polska**

Unia Europejska
Europejski Fundusz Społeczny

PROGRAM NAUCZANIA KURSU UMIEJĘTOŚCI ZAWODOWYCH

BPO.02.3. Organizowanie ochrony osób

w zakresie kwalifikacji

BPO.02. Ochrona osób i mienia

wyodrębnionej w zawodzie

technik ochrony fizycznej osób i mienia 541315

Branża ochrony i bezpieczeństwa osób i mienia (BPO)

Warszawa 2021

Autorzy: dr Służalska Beata, dr Służalski Jarosław

Recenzenci:

Recenzent 1 - nauczyciel konsultant w zakresie kształcenia zawodowego dr Ludmiła Walaszczyk

Recenzent 2 - przedstawiciel pracodawców właściwy dla danego zawodu dr Krzysztof Symela

Ekspert: mgr Leszek Stanisław Lesiński

Polska Rama Kwalifikacji- 4

**Fundusze
Europejskie**
Wiedza Edukacja Rozwój

**Rzeczpospolita
Polska**

Unia Europejska
Europejski Fundusz Społeczny

Program opracowany we współpracy podmiotów z otoczenia społeczno-gospodarczego wskazanego we wniosku o powierzenie grantu na opracowanie modelowego kwalifikacyjnego kursu zawodowego (KKZ): Małopolska Izba Rzemiosła i Przedsiębiorczości, Eurokreator s.c. Rafał Kunaszyk, Anna Kunaszyk

Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój

Oś priorytetowa II

Efektywne polityki publiczne dla rynku pracy, gospodarki i edukacji

Działanie 2.14. Rozwój narzędzi dla uczenia się przez całe życie

Konkurs nr POWR.02.14.00-IP.02-00-003/19

Opracowanie modelowych programów kwalifikacyjnych kursów zawodowych (kkz)

Spis treści

PROGRAM NAUCZANIA KURSU UMIEJĘTNOŚCI ZAWODOWYCH BPO.02.3. Organizowanie ochrony osób

1. Wprowadzenie	5
2. Plan zajęć kursu umiejętności zawodowych – Organizowanie ochrony osób.....	8
2.1. Pogrupowanie efektów kształcenia - tabela 6, 7	8
2.2. Określenie liczby godzin na kształcenie zawodowe	8
2.3. Plan kursu umiejętności zawodowych	9
3. Cele kształcenia KUZ	9
4. Programy poszczególnych zajęć	9
4.1. Program nauczania dla przedmiotu: Zagrożenia chronionych osób	9
4.1.1. Cele ogólne przedmiotu	9
4.1.2. Cele szczegółowe przedmiotu	9
4.1.3. Materiał nauczania z uwzględnieniem opisu efektów kształcenia	10
4.1.4. Procedury osiągania celów kształcenia	10
4.2. Program nauczania dla przedmiotu: Planowanie działań ochronnych	12
4.2.1. Cele ogólne przedmiotu	12
4.2.2. Cele szczegółowe przedmiotu	12
4.2.3. Materiał nauczania z uwzględnieniem opisu efektów kształcenia	12
4.2.4. Procedury osiągania celów kształcenia	13
5. Ewaluacja programu KUZ.....	15
6. Wykaz literatury oraz niezbędnych środków i materiałów dydaktycznych	16
6.1. Wykaz literatury	16
6.2. Wykaz niezbędnych środków i materiałów dydaktycznych	16
7. Sposób i forma zaliczenia kursu	17
8. Sprawdzenie kompletności i poprawności opracowanego programu zajęć	17
9. Załączniki	19
9.1. Przyporządkowanie efektów kształcenia wraz z kryteriami weryfikacji do poszczególnych przedmiotów	19
9.2. Grupowanie efektów kształcenia w zajęcia i nadawanie nazw tym zajęciom	20
9.3. Określenie liczby godzin poszczególnych zajęć z podziałem na zajęcia teoretyczne i praktyczne lub bez podziału	21

1. Wprowadzenie

Kurs umiejętności zawodowych jest krótką formą kształcenia zawodowego z zakresu wybranych zagadnień podstawy programowej kształcenia w zawodach, w zakresie jednej części efektów kształcenia wyodrębnionych w ramach danej kwalifikacji.

Od 1 września 2020 r. kształcenie na kursach umiejętności zawodowych, odbywa się w oparciu o program nauczania uwzględniający:

- podstawę programową kształcenia w zawodach szkolnictwa, w zakresie jednej z części efektów kształcenia wyodrębnionych w ramach danej kwalifikacji albo
- efekty kształcenia właściwe dla dodatkowych umiejętności zawodowych.

Osoba, która ukończyła kurs umiejętności zawodowych i podejmuje kształcenie na kwalifikacyjnym kursie zawodowym, może być zwolniona z zajęć, które były już prowadzone w ramach ukończonego kursu umiejętności zawodowych.

Zwolnienie następuje po złożeniu wniosku przez zainteresowanego słuchacza i przedłożonego zaświadczenia o ukończeniu kursu. Takie rozwiązanie umożliwia stopniowe zdobywanie kwalifikacji poprzez uczenie się na krótszych kursach umiejętności zawodowych i możliwości zaliczenia efektów takiego kształcenia przy podejmowaniu dalszej nauki na kwalifikacyjnym kursie zawodowym. Jest to rozwiązanie wychodzące naprzeciw potrzebom osób dorosłych, podejmujących dalsze kształcenie lub doskonalenie zawodowe w trakcie pracy zawodowej.

Kursy umiejętności zawodowych mogą być organizowane i prowadzone przez:

- publiczne i niepubliczne szkoły prowadzące kształcenie zawodowe, z wyjątkiem szkół artystycznych - w zakresie zawodów, w których kształcą, oraz w zakresie innych zawodów przypisanych do branż, do których należą zawody, w których kształci szkoła;
- publiczne i niepubliczne placówki kształcenia ustawicznego i centra kształcenia zawodowego.

Możliwe formy kształcenia na kursie umiejętności zawodowych zgodnie to:

- dzienna – odbywa się przez 5 lub 6 dni w tygodniu;
- stacjonarna – odbywa się przez 3 lub 4 dni w tygodniu;
- zaoczna – odbywa się co 2 tygodnie przez 2 dni, a w uzasadnionych przypadkach – co tydzień przez 2 dni.

Kurs umiejętności zawodowych prowadzony w formie zaocznej trwa nie mniej, niż 65% minimalnej liczby godzin na kształcenia zawodowego w danej jednostce efektów kształcenia w kwalifikacji wyodrębnionej w zawodzie określonej w podstawie programowej kształcenia w zawodzie szkolnictwa branżowego.

Podmioty prowadzące kursy umiejętności zawodowych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość zapewniają:

- dostęp do oprogramowania, które umożliwia synchroniczną i asynchroniczną interakcję między słuchaczami lub uczestnikami a osobami prowadzącymi zajęcia;
- materiały dydaktyczne przygotowane w formie dostosowanej do kształcenia prowadzonego z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość;

- bieżącą kontrolę postępów w nauce słuchaczy lub uczestników, weryfikację ich wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych, w formie i terminach ustalonych przez podmiot prowadzący kształcenie;
- bieżącą kontrolę aktywności osób prowadzących zajęcia.

Podmioty prowadzące kursy umiejętności zawodowych są obowiązane zorganizować szkolenie dla słuchaczy lub uczestników przed rozpoczęciem zajęć prowadzonych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość, dotyczące metod i zasad kształcenia oraz obsługi wykorzystywanego oprogramowania.

Zaliczenie zajęć prowadzonych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość nie może odbywać się z wykorzystaniem tych metod i technik.

Klasyfikacja zawodów szkolnictwa branżowego, wskazuje na możliwość prowadzenia kształcenia na kwalifikacyjnych kursach zawodowych lub na kursach umiejętności zawodowych w kwalifikacji BPO.02. Ochrona osób i mienia.

Słuchaczem kursu umiejętności zawodowych może być osoba pełnoletnia posiadająca wykształcenie średnie. Program kursu umiejętności zawodowego ma strukturę przedmiotową o spiralnym układzie treści, gdzie materiał nauczania ułożony został od najprostszych treści po bardziej złożone. Dodatkowo umożliwia powrót do treści zrealizowanych na początku, aby je poszerzyć w celu kształtowania umiejętności wykonania czynności związanych z realizacją zadań zawodowych. Ponadto taki układ treści utrzuca poznane wcześniej informacje a treści korelują ze sobą w ramach przedmiotów i są realizowane w postaci kształcenia teoretycznego oraz praktycznego.

Kurs umiejętności zawodowych Organizowanie ochrony osób, pozwoli, stosunkowo szybko na zdobycie wiedzy i umiejętności z zakresu realizowanych efektów. Zazwyczaj na tak krótką formę kształcenia, decydują się osoby, które interesuje etapowe uzyskiwanie i potwierdzanie kwalifikacji. Jest to rozwiązanie wychodzące naprzeciw potrzebom osób, podejmujących dalsze kształcenie lub doskonalenie w trakcie pracy zawodowej.

W treści programu jest wskazany główny cel kursu (zadanie zawodowe, do wykonywania którego powinien być przygotowany absolwent kursu), a także wyszczególniono cele ogólne i cele szczegółowe kształcenia. Kurs umiejętności zawodowych Organizowanie ochrony osób trwa 128 godzin.

Celem kształcenia na kursie umiejętności zawodowych jest przygotowanie uczących się do wykonywania pracy zawodowej, zwłaszcza w aspekcie organizowania ochrony osób. Absolwent powinien być przygotowany do uzyskania niezbędnych uprawnień zawodowych w przedmiotowym zakresie. Kształcenie zogniskowane zostało na realizacji następujących:

Celów ogólnych

- organizowanie ochrony i neutralizowanie zagrożeń chronionych osób

Celów szczegółowych

- analizowanie informacji dotyczących chronionych osób
- planowanie ochrony osobistej

Program nauczania realizowany na kursie umiejętności zawodowych określa:

- ogólne cele i zadania kształcenia zawodowego, a także cele kształcenia,
- efekty kształcenia i kryteria weryfikacji tych efektów,
- warunki realizacji kształcenia w zawodzie, w którym została wyodrębniona dana kwalifikacja,
- minimalną liczbę godzin kształcenia w zawodzie w ramach danej kwalifikacji.

Wszystkie części programu nauczania są elementami podstawy programowej kształcenia w zawodzie szkolnictwa branżowego, właściwymi dla danej kwalifikacji wyodrębnionej w zawodzie.

Część efektów kształcenia może być realizowana w formie kształcenia na odległość. Efekty tak realizowane mają, w przeważającej części, charakter teoretyczny. Na podstawie analizy podstawy programowej kształcenia zawodowego oraz możliwości i potrzeb słuchacza, efekty te określa nauczyciel prowadzący zajęcia.

Ważnym celem kształcenia jest przygotowanie uczących się do wykonywania pracy zawodowej i aktywnego funkcjonowania na rynku pracy, nabycia poszukiwanych umiejętności zawodowych lub kwalifikacji rynkowych funkcjonujących w Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji. Dopasowanie systemu kształcenia zawodowego do potrzeb gospodarki należy oprzeć na wynikach badań prowadzonych przez instytuty analizujące rynek pracy w Polsce. Szczególnie istotne, w zakresie ewolucji rynku pracy, okazują się coroczne obwieszczenia Ministra Edukacji Narodowej o zawodach potrzebnych na rynku pracy. Prognozy zapotrzebowania na pracowników w zawodach szkolnictwa branżowego oraz wykaz potrzebnych zawodów, podawane są w drodze obwieszczenia do 1 lutego każdego roku w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski” dla każdego województwa.

Wymagania wstępne dla słuchaczy

Uczestnikami kursu umiejętności zawodowych mogą być:

- osoby dorosłe, które spełniły obowiązek szkolny;

oraz w uzasadnionych przypadkach inne osoby, które spełniają poniższe warunki:

- osoby niepełnoletnie, które ukończyły gimnazjum, mają skończone 15 lat, ale ze względów zdrowotnych lub spowodowanych sytuacją życiową nie mogą podjąć nauki w szkole ponadgimnazjalnej;
- osoby spełniające warunki określone w rozporządzeniu Ministra Edukacji Narodowej z dnia 8 sierpnia 2017 r. w sprawie przypadków, w których do publicznej lub niepublicznej szkoły dla dorosłych można przyjąć osobę, która ukończyła 16 albo 15 lat, oraz przypadków, w których osoba, która ukończyła ośmioletnią szkołę podstawową, może spełniać obowiązek nauki przez uczęszczanie na kwalifikacyjny kurs zawodowy (Dz.U. 2017 poz. 1562 z późn. zm.).

Klasyfikacja zawodów szkolnictwa branżowego nie wskazuje szczególnych wymagań wstępnych dla uczestników kursu w zakresie kwalifikacji BPO.02. Ochrona osób imienia.

Uczestnikami kursu umiejętności zawodowych mogą być osoby posiadająca zaświadczenie od lekarza o braku przeciwwskazań zdrowotnych do kształcenia w zawodzie, w którym wyodrębniona jest dana kwalifikacja.

Współpraca przy opracowaniu programu

Program kursu umiejętności zawodowych został opracowany we współpracy ze szkołami branży ochrony i bezpieczeństwa osób i mienia z województwa lubelskiego oraz małopolskiego.

Forma i zakres współpracy z pracodawcami

Dla poszczególnych przedmiotów oraz działów programowych proponowane formy i zakres współpracy w pracodawcami są uzależnione od specyfiki zajęć edukacyjnych oraz wymagań podstawy programowej kształcenia w zawodzie szkolnictwa branżowego w zakresie kwalifikacji.

W zakresie teoretycznych przedmiotów zawodowych proponowane formy i zakres współpracy to:

- konsultacje w zakresie tematyki zajęć ze szczególnym uwzględnieniem wiadomości i umiejętności oczekiwanych przez pracodawców ze względu na specyfikę lokalnego rynku pracy oraz ze względu na postęp techniczny i wprowadzanie innowacyjnych branżowych rozwiązań w treści kształcenia;
- współpraca przy diagnozowaniu wiedzy i umiejętności nabytych przez słuchaczy kursu;
- realizacji wycieczek zawodowych i wizyt studyjnych uzupełniających realizowany program kursu;
- doposażanie pracowni i warsztatów szkolnych w nowoczesne branżowe środki dydaktyczne;

ponadto w zakresie kształcenia praktycznego optymalna forma i zakres współpracy to:

- realizacja zajęć praktycznych w rzeczywistych warunkach pracy u pracodawców.

2. Plan zajęć kursu umiejętności zawodowych – Organizowanie ochrony osób

2.1. Pogrupowanie efektów kształcenia - tabela 6, 7

Tabela 6. Przyporządkowanie efektów kształcenia wraz z kryteriami weryfikacji do poszczególnych przedmiotów

Tabela 7. Grupowanie efektów kształcenia w zajęcia i nadawanie nazw tym zajęciom

2.2. Określenie liczby godzin na kształcenie zawodowe – tabela 8

Tabela 8. Określenie liczby godzin poszczególnych zajęć z podziałem na zajęcia teoretyczne i praktyczne lub bez podziału

2.3. Plan kursu umiejętności zawodowych

Tabela 1 Plan zajęć kursu umiejętności zawodowych

Nazwa zajęć	Liczba godzin zajęć	Uwagi o realizacji
Zagrożenia chronionych osób	50	Kształcenie teoretyczne
Planowanie działań ochronnych	78	Kształcenie praktyczne

3. Cele kształcenia KUZ

Absolwent kwalifikacyjnego kursu zawodowego/kursu umiejętności zawodowych Organizowanie ochrony osób powinien być przygotowany do wykonywania następujących zadań zawodowych:

- organizowanie ochrony i neutralizowanie zagrożeń chronionych osób

4. Programy poszczególnych zajęć

4.1. Program nauczania dla przedmiotu: Zagrożenia chronionych osób

4.1.1. Cele ogólne przedmiotu

- neutralizowanie zagrożeń chronionych osób

4.1.2. Cele szczegółowe przedmiotu

- analizowanie informacji dotyczących chronionych osób

4.1.3. Materiał nauczania z uwzględnieniem opisu efektów kształcenia

Tabela 2 Materiał nauczania z uwzględnieniem opisu efektów kształcenia

Dział programowy	Tematy jednostek metodycznych (wynikają z efektów kształcenia określonych w podstawie programowej – czynności nauczyciela)	Liczba godz.	Wymagania programowe (uwzględniają kryteria weryfikacji określone w podstawie programowej)
Dział Zagrożenia chronionych osób	Temat 1 Analiza informacji i zagrożeń dotyczących ochranianej osoby*	20	<ul style="list-style-type: none"> – określać zagrożenia dotyczące ochranianej osoby z uwzględnieniem jej pozycji społecznej, politycznej, zawodowej, ekonomicznej – określać, jak informacje dotyczące ochranianej osoby wpływają na eliminację zagrożeń – organizować wywiad ochronny
	Temat 2 Reagowanie na zagrożenia ochranianej osoby*	30	<ul style="list-style-type: none"> – wskazać dozwolone prawem działania pracownika ochrony fizycznej w reakcji na zaistniałe zagrożenia chronionej osoby – dobrać działania ochronne stosownie do zaistniałego zagrożenia – scharakteryzować możliwości stosowania środków przymusu bezpośredniego i broni palnej w ochronie osobistej – ocenić skuteczność podjętych działań ochronnych
Razem		50	

Gwiazdą zaznaczono treści (efekty) kształcenia, które są możliwe do zrealizowania z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość.

4.1.4. Procedury osiągnięcia celów kształcenia

Zaplanowane do osiągnięcia cele ogólne i szczegółowe kształcenia przygotowują słuchacza/uczestnika do wykonywania zadań zawodowych wyodrębnionych w kwalifikacji. Należy kształtować umiejętności organizowania bezpieczeństwa i neutralizowania zagrożeń dla chronionych osób.

Zajęcia praktyczne i laboratoryjne realizowane w ramach kształcenia ustawicznego w formach pozaszkolnych nie mogą być prowadzone z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość. Możliwość kształcenia na odległość w zajęciach praktycznych w wybranych efektach kształcenia można oprzeć w części np. na filmach instruktażowych, algorytmach procedur).

Efekty kształcenia wskazane do realizacji w kształceniu teoretycznym mogą być (po spełnieniu wymagań określonych w aktualnych przepisach oświatowych) realizowane w formie kształcenia na odległość, przy czym zaliczenie tych zajęć nie może odbywać się w formie kształcenia na odległość.

Propozycje metod nauczania

Przedmiot wymaga stosowania praktycznych i problemowych metod kształcenia, ze szczególnym uwzględnieniem metody przypadków, metody projektów, ćwiczeń i wykładu problemowego. Wskazane są też metody eksponujące np. film. O doborze metod decydują cele zajęć, potrzeby słuchaczy/uczestników oraz predyspozycje uczącego. Możliwość kształcenia na odległość w zajęciach praktycznych w wybranych efektach kształcenia można oprzeć w części np. na filmach instruktażowych, algorytmach procedur). Zastosowanie metod podających możliwe z wykorzystaniem technik kształcenia na odległość (np. spotkania on-line, webinary, e-podręczniki, materiały opracowane w postaci elektronicznej).

Obudowa dydaktyczna

Wskazane jest prowadzenie zajęć edukacyjnych w pracowni ochrony osób i mienia, wyposażonej w:

- wzory dokumentów sporządzanych w związku z ochroną osób i mienia, literaturę zawodową, zestaw przepisów prawa dotyczących zasad ochrony osób i mienia,
- plansze poglądowe zawierające zasady ochrony fizycznej osób, mienia i transportu wartości pieniężnych, specyfikację techniczną urządzeń oraz pojazdów używanych do konwojowanego transportu wartości pieniężnych, środki łączności wewnętrznej i zewnętrznej lub ich schematy i plansze,
- schematy technicznych środków zabezpieczeń,
- urządzenia i systemy sygnalizacji włamania i napadu, sygnalizacji pożaru, kontroli dostępu, czujki, kamery lub ich schematy i plansze,
- wzory algorytmów postępowania w przypadkach szczególnych,
- wzory umundurowania wewnętrznych służb ochrony i oznaczenia pracownika ochrony,
- publikacje branżowe, podcasty, filmy lub prezentacje multimedialne o tematyce dotyczącej ochrony osób.

Zastosowanie metod podających możliwe z wykorzystaniem technik kształcenia na odległość (np. spotkania on-line, webinary, e-podręczniki, materiały opracowane w postaci elektronicznej).

Warunki realizacji

Zajęcia powinny być prowadzone z wykorzystaniem zróżnicowanych form: grupowo i indywidualnie. Należy dostosowywać warunki, środki, metody i formy kształcenia do potrzeb i możliwości słuchacza/uczestnika np. różnicować tempo pracy, podawać polecenia w prostszej formie, często odwoływać się do konkretnych przykładów, odrębnie instruować, upraszczać formy przekazu. Jako metody ewaluacji można wykorzystać obserwację bieżącą uczestników podczas zajęć dydaktycznych, opracowane przez słuchaczy/uczestników wytwory i dokumenty oraz wywiad indywidualny. Możliwość kształcenia na odległość w zajęciach praktycznych w wybranych efektach kształcenia można oprzeć w części np. na filmach instruktażowych, algorytmach procedur). Zastosowanie metod podających możliwe z wykorzystaniem technik kształcenia na odległość (np. spotkania on-line, webinary, e-podręczniki, materiały opracowane w postaci elektronicznej).

Nauczyciele wszystkich obowiązkowych zajęć edukacyjnych z zakresu kształcenia zawodowego powinni stwarzać uczniom warunki do nabywania kompetencji personalnych i społecznych.

Nauczyciele wszystkich obowiązkowych zajęć edukacyjnych z zakresu kształcenia zawodowego powinni stwarzać uczniom warunki do nabywania umiejętności w zakresie organizacji pracy małych zespołów.

Proponowane metody sprawdzania osiągnięć edukacyjnych słuchacza/uczestnika

Weryfikowanie efektów kształcenia powinno być dokonywane poprzez obserwację słuchaczy/uczestników podczas realizacji ćwiczeń oraz test. Ocenie powinna podlegać zawartość merytoryczna - wiedza z zakresu analizy informacji o osobie chronionej, zagrożeniach oraz umiejętności zaplanowania działań z zakresu ochrony osobistej. Sprawdzanie osiągnięć powinno odbywać się przez cały okres realizacji programu zajęć na podstawie kryteriów przedstawionych na początku kursu.

4.2. Program nauczania dla przedmiotu: Planowanie działań ochronnych

4.2.1. Cele ogólne przedmiotu

- organizowanie ochrony chronionych osób

4.2.2. Cele szczegółowe przedmiotu

- planowanie ochrony osobistej

4.2.3. Materiał nauczania z uwzględnieniem opisu efektów kształcenia

Tabela 3 Materiał nauczania z uwzględnieniem opisu efektów kształcenia

Dział programowy	Tematy jednostek metodycznych (wynikają z efektów kształcenia określonych w podstawie programowej – czynności nauczyciela)	Liczba godz.	Wymagania programowe (uwzględniają kryteria weryfikacji określone w podstawie programowej)
Dział Planowanie działań ochronnych	Temat 1 Organizowanie ochrony osobistej	26	<ul style="list-style-type: none"> – charakteryzować szyki ochronne – obliczyć stan ilościowy ochrony osobistej w zależności od zastosowanego szyku ochronnego – określić szyk ochronny odpowiedni do sytuacji – określać taktykę ochrony osoby stosownie do sytuacji – organizować ochronę osobistą podczas przemarszu i z wykorzystaniem środków transportu – określać ochronę w miejscu pobytu i przemieszczania się osoby chronionej
	Temat 2 Wposażenie, uzbrojenie i ubiór pracowników ochrony osobistej	26	<ul style="list-style-type: none"> – opisać dozwolone prawem wyposażenie pracownika ochrony osobistej – charakteryzować ubiór pracownika ochrony osobistej – dobrać wyposażenie i strój dla pracowników ochrony

Dział programowy	Tematy jednostek metodycznych (wynikają z efektów kształcenia określonych w podstawie programowej – czynności nauczyciela)	Liczba godz.	Wymagania programowe (uwzględniają kryteria weryfikacji określone w podstawie programowej)
			<ul style="list-style-type: none"> – wskazać jednostki broni palnej, które można stosować w ochronie osobistej – dobrać uzbrojenie pracowników ochrony stosownie do potrzeb i zgodnie z przepisami prawa. – wskazać przypadki użycia i wykorzystania broni palnej przez pracowników ochrony
	Temat 3 Zadania pracowników ochrony osobistej*	26	<ul style="list-style-type: none"> – wskazać zadania dla dowódcy ochrony – wskazać zadania dla pracowników ochrony fizycznej – wymienić normy etyczne związane z wykonywaniem zadań zawodowych – organizować pracę zespołu – realizować cele zawodowe unikając konfliktów z członkami zespołu – dobrać zadania dla pracowników ochrony stosownie do przyjętego szyku ochronnego – dobrać zadania dla pracowników ochrony podczas przemarszu i wykorzystania środków transportu – charakteryzować zadania stosownie do miejsca pobytu chronionej osoby – dokonać oceny podejmowanych zadań zawodowych w kontekście przestrzegania norm moralnych – dobierać sposób współpracy w płaszczyźnie poziomej, uwzględniając cechy zawodowe i osobiste członków zespołu
Razem		78	

Gwiazdą zaznaczono treści (efekty) kształcenia, które są możliwe do zrealizowania z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość.

4.2.4. Procedury osiągnięcia celów kształcenia

Zaplanowane do osiągnięcia cele ogólne i szczegółowe kształcenia przygotowują słuchacza/uczestnika do wykonywania zadań zawodowych wyodrębnionych w kwalifikacji. Należy kształtować umiejętności organizowania bezpieczeństwa i neutralizowania zagrożeń dla chronionych osób.

Zajęcia praktyczne i laboratoryjne realizowane w ramach kształcenia ustawicznego w formach pozaszkolnych nie mogą być prowadzone z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość. Możliwość kształcenia na odległość w zajęciach praktycznych w wybranych efektach kształcenia można oprzeć w części np. na filmach instruktażowych, algorytmach procedur).

Propozycje metod nauczania

Przedmiot wymaga stosowania praktycznych i problemowych metod kształcenia, ze szczególnym uwzględnieniem metody przypadków, metody projektów, ćwiczeń i wykładu problemowego. Wskazane są też metody eksponujące np. film. O doborze metod decydują cele zajęć, potrzeby słuchaczy/uczestników oraz predyspozycje uczącego. Możliwość kształcenia na odległość w zajęciach praktycznych w wybranych efektach kształcenia można oprzeć w części np. na filmach instruktażowych, algorytmach procedur). Zastosowanie metod podających możliwe z wykorzystaniem technik kształcenia na odległość (np. spotkania on-line, webinary, e-podręczniki, materiały opracowane w postaci elektronicznej).

Obudowa dydaktyczna

Wskazane jest prowadzenie zajęć edukacyjnych w pracowni ochrony osób i mienia, wyposażonej w:

- wzory dokumentów sporządzanych w związku z ochroną osób i mienia, literaturę zawodową, zestaw przepisów prawa dotyczących zasad ochrony osób i mienia,
- plansze poglądowe zawierające zasady ochrony fizycznej osób, mienia i transportu wartości pieniężnych, specyfikację techniczną urządzeń oraz pojazdów używanych do konwojowanego transportu wartości pieniężnych, środki łączności wewnętrznej i zewnętrznej lub ich schematy i plansze,
- schematy technicznych środków zabezpieczeń,
- urządzenia i systemy sygnalizacji włamania i napadu, sygnalizacji pożaru, kontroli dostępu, czujki, kamery lub ich schematy i plansze,
- wzory algorytmów postępowania w przypadkach szczególnych,
- wzory umundurowania wewnętrznych służb ochrony i oznaczenia pracownika ochrony,
- publikacje branżowe, podcasty, filmy lub prezentacje multimedialne o tematyce dotyczącej ochrony osób.

Zastosowanie metod podających możliwe z wykorzystaniem technik kształcenia na odległość (np. spotkania on-line, webinary, e-podręczniki, materiały opracowane w postaci elektronicznej).

Warunki realizacji

Zajęcia powinny być prowadzone z wykorzystaniem zróżnicowanych form: grupowo i indywidualnie. Należy dostosowywać warunki, środki, metody i formy kształcenia do potrzeb i możliwości słuchacza/uczestnika np. różnicować tempo pracy, podawać polecenia w prostszej formie, często odwoływać się do konkretnych przykładów, odrębnie instruować, upraszczać formy przekazu. Jako metody ewaluacji można wykorzystać obserwację bieżącą uczestników podczas zajęć dydaktycznych, opracowane przez słuchaczy/uczestników wytwory i dokumenty oraz wywiad indywidualny. Możliwość kształcenia na odległość w zajęciach praktycznych w wybranych efektach kształcenia można oprzeć w części np. na filmach instruktażowych, algorytmach procedur). Zastosowanie metod podających możliwe z wykorzystaniem technik kształcenia na odległość (np. spotkania on-line, webinary, e-podręczniki, materiały opracowane w postaci elektronicznej).

Nauczyciele wszystkich obowiązkowych zajęć edukacyjnych z zakresu kształcenia zawodowego powinni stwarzać uczniom warunki do nabywania kompetencji personalnych i społecznych.

Nauczyciele wszystkich obowiązkowych zajęć edukacyjnych z zakresu kształcenia zawodowego powinni stwarzać uczniom warunki do nabywania umiejętności w zakresie organizacji pracy małych zespołów.

Proponowane metody sprawdzania osiągnięć edukacyjnych słuchacza/uczestnika

Weryfikowanie efektów kształcenia powinno być dokonywane poprzez obserwację słuchaczy/uczestników podczas realizacji ćwiczeń oraz test. Ocenie powinna podlegać zawartość merytoryczna - wiedza z zakresu analizy informacji o osobie chronionej, zagrożeniach oraz umiejętności zaplanowania działań z zakresu ochrony osobistej. Sprawdzanie osiągnięć powinno odbywać się przez cały okres realizacji programu zajęć na podstawie kryteriów przedstawionych na początku kursu.

5. Ewaluacja programu KUZ

Tabela 4 Ewaluacja programu KUZ

Efekt kształcenia z podstawy programowej (oznaczony w programie kursu jako kluczowy dla kwalifikacji lub jednostki efektów)	Wskaźniki potwierdzające osiągnięcie efektu kształcenia	Metody/techniki badania	Termin badania
planuje ochronę osobistą(ek)	<ul style="list-style-type: none"> – oblicza stan ilościowy ochrony osobistej w zależności od zastosowanego szyku ochronnego – określa szyk ochronny odpowiedni do sytuacji – określa taktykę ochrony osoby stosownie do sytuacji – organizuje ochronę osobistą podczas przemarszu i z wykorzystaniem środków transportu – określa ochronę w miejscu pobytu i przemieszczania się osoby chronionej 	obserwacja bieżąca uczestników podczas zajęć dydaktycznych, opracowane przez słuchaczy/ uczestników wytwory i dokumenty oraz wywiad indywidualny.	W czasie i po zakończeniu kursu.
ustala zadania dla poszczególnych pracowników ochrony osobistej(ek)	<ul style="list-style-type: none"> – wymienia zadania dla dowódcy ochrony – wyznacza zadania dla pracowników ochrony fizycznej 	obserwacja bieżąca uczestników podczas zajęć dydaktycznych, opracowane przez słuchaczy/ uczestników wytwory i dokumenty oraz wywiad indywidualny.	W czasie i po zakończeniu kursu
reaguje na zagrożenia ochranianej osoby(ek)	<ul style="list-style-type: none"> – wskazuje dozwolone prawem działania pracownika ochrony fizycznej w reakcji na zaistniałe zagrożenia chronionej osoby 	obserwacja bieżąca uczestników podczas zajęć dydaktycznych, opracowane przez	W czasie i po zakończeniu kursu.

Efekt kształcenia z podstawy programowej (oznaczony w programie kursu jako kluczowy dla kwalifikacji lub jednostki efektów)	Wskaźniki potwierdzające osiągnięcie efektu kształcenia	Metody/techniki badania	Termin badania
	<ul style="list-style-type: none"> – dobiera działania ochronne stosownie do zaistniałego zagrożenia – ocenia skuteczność podjętych działań ochronnych 	słuchaczy/ uczestników wytwory i dokumenty oraz wywiad indywidualny.	

6. Wykaz literatury oraz niezbędnych środków i materiałów dydaktycznych

6.1. Wykaz literatury

- 1) Ustawa z dnia 20 marca 2009 r. o bezpieczeństwie imprez masowych oraz akty wykonawcze
- 2) Ustawa z dnia 22 sierpnia 1997 r. o ochronie osób i mienia oraz akty wykonawcze
- 3) Ustawa z dnia 24 maja 2013 r. o środkach przymusu bezpośredniego i broni palnej
- 4) Borowicz Z., Ochrona osób i mienia podręcznik dla techników ochrony fizycznej osób i mienia oraz innych kwalifikowanych pracowników ochrony, Toruń 2018
- 5) Chałubińska-Jentkiewicz K., Kurek J., Ustawa o ochronie osób i mienia Komentarz 2020
- 6) Drozd k., Bezpieczeństwo imprez masowych. Leksykon, Baobab 2019
- 7) Drózd M., Ustawa o bezpieczeństwie imprez masowych. Komentarz, Beck 2020
- 8) Jurgilewicz M., Środki przymusu bezpośredniego i broń palna, Editions 2015
- 9) Kąkol C., Prawnokarne aspekty bezpieczeństwa imprez masowych, 2019
- 10) Krupa L., Ochrona osób i mienia. Broń palna i środki przymusu bezpośredniego, Krosno 2014
- 11) Metodyka uzgadniania planów ochrony obszarów obiektów i urządzeń podlegających obowiązkowej ochronie, KGP Warszawa 20156
- 12) Tuleja I., Karpiuk M., Sikora K., Nowosad A., Pawelec K., Ustawa o środkach przymusu bezpośredniego i broni palnej. Komentarz, WPIA UWM Olsztyn 2019

6.2. Wykaz niezbędnych środków i materiałów dydaktycznych

Wskazane jest prowadzenie zajęć edukacyjnych w pracowni ochrony osób i mienia, wyposażonej w:

- wzory dokumentów sporządzanych w związku z ochroną osób i mienia, literaturę zawodową, zestaw przepisów prawa dotyczących zasad ochrony osób i mienia,
- plansze poglądowe zawierające zasady ochrony fizycznej osób, mienia i transportu wartości pieniężnych, specyfikację techniczną urządzeń oraz pojazdów używanych do konwojowanego transportu wartości pieniężnych, środki łączności wewnętrznej i zewnętrznej lub ich schematy i plansze,
- schematy technicznych środków zabezpieczeń,
- urządzenia i systemy sygnalizacji włamania i napadu, sygnalizacji pożaru, kontroli dostępu, czujki, kamery lub ich schematy i plansze,
- wzory algorytmów postępowania w przypadkach szczególnych,
- wzory umundurowania wewnętrznych służb ochrony i oznaczenia pracownika ochrony,
- publikacje branżowe, podcasty, filmy lub prezentacje multimedialne o tematyce dotyczącej ochrony osób.

Zastosowanie metod podających możliwe z wykorzystaniem technik kształcenia na odległość (np. spotkania on-line, webinary, e-podręczniki, materiały opracowane w postaci elektronicznej).

7. Sposób i forma zaliczenia kursu

Forma i sposób zaliczenia zajęć edukacyjnych przewidzianych w planie nauczania zależy od charakterystyki treści kształcenia i może być:

- pisemna;
- praktyczna.
- ustna;

Wyboru formy zaliczenia dokonują prowadzący obowiązkowe zajęcia edukacyjne, przewidziane w planie kursu umiejętności zawodowych, przed rozpoczęciem zajęć. Uczestnicy kursu są informowani o formie zaliczenia poszczególnych obowiązkowych zajęć edukacyjnych, przewidzianych w planie nauczania na pierwszych zajęciach. Warunki zaliczenia kursu umiejętności zawodowych frekwencja uczestnika co najmniej 50%, uzyskanie pozytywnych ocen z poszczególnych zajęć edukacyjnych:

8. Sprawdzenie kompletności i poprawności opracowanego programu zajęć

Tabela 5 Tabela weryfikacji programu nauczania KUZ pod kątem zgodności z przepisami prawa oświatowe

Lp.	Program kwalifikacyjnego kursu zawodowego/kursu umiejętności zawodowych uwzględnia	Zawartość opracowanego programu zajęć (T/N)
1	Cele kształcenia (zadania zawodowe)	T
2	Efekty kształcenia	T
3	Kryteria weryfikacji	T

Fundusze Europejskie
Wiedza Edukacja Rozwój

**Rzeczpospolita
Polska**

Unia Europejska
Europejski Fundusz Społeczny

Lp.	Program kwalifikacyjnego kursu zawodowego/kursu umiejętności zawodowych uwzględnia	Zawartość opracowanego programu zajęć (T/N)
4	Warunki realizacji kształcenia w kwalifikacji (lub niezbędne do realizacji danej jednostki efektów)	T
5	Minimalna liczba godzin kształcenia zawodowego dla kwalifikacji wyodrębnionej w zawodzie lub jednostki efektów	T

9. Załączniki

9.1. Przyporządkowanie efektów kształcenia wraz z kryteriami weryfikacji do poszczególnych przedmiotów

Tabela 6 Przyporządkowanie efektów kształcenia wraz z kryteriami weryfikacji do poszczególnych przedmiotów

Efekty kształcenia Stopniowane efektów kształcenia efekt kluczowy ek,, efekt ważny ew, efekt pomocniczy ep	Liczba godzin na efekt kształcenia	Kryteria weryfikacji	Zagrożenia chronionych osób	Planowanie działań ochronnych
analizuje informacje i zagrożenia dotyczące ochraniającej osoby(ew)	20	<ul style="list-style-type: none"> – określa, jak informacje dotyczące ochraniającej osoby wpływają na eliminację zagrożeń – określa zagrożenia dotyczące ochraniającej osoby z uwzględnieniem jej pozycji społecznej, politycznej, zawodowej, ekonomicznej 	X	
planuje ochronę osobistą(ek)	30	<ul style="list-style-type: none"> – oblicza stan ilościowy ochrony osobistej w zależności od zastosowanego szyku ochronnego – określa szyk ochronny odpowiedni do sytuacji – określa taktykę ochrony osoby stosownie do sytuacji – organizuje ochronę osobistą podczas przemieszczania i z wykorzystaniem środków transportu – określa ochronę w miejscu pobytu i przemieszczania się osoby chronionej 	X	
określa ubiór oraz rodzaj wyposażenia i uzbrojenie pracowników ochrony(ew)	26	<ul style="list-style-type: none"> – dobiera rodzaj uzbrojenia i sposób jego noszenia oraz jednostki broni i sposób ich noszenia – dobiera wyposażenie i strój dla pracowników ochrony 		X
ustala zadania dla poszczególnych pracowników ochrony osobistej(ek)	26	<ul style="list-style-type: none"> – wymienia zadania dla dowódcy ochrony – wyznacza zadania dla pracowników ochrony fizycznej 		X
reaguje na zagrożenia ochraniającej osoby(ek)	26	<ul style="list-style-type: none"> – wskazuje dozwolone prawem działania pracownika ochrony fizycznej w reakcji na zaistniałe zagrożenia chronionej osoby – dobiera działania ochronne stosownie do zaistniałego zagrożenia – ocenia skuteczność podjętych działań ochronnych 		X

9.2. Grupowanie efektów kształcenia w zajęcia i nadawanie nazw tym zajęciom

Tabela 7 Grupowanie efektów kształcenia w zajęcia i nadawanie nazw tym zajęciom

Nazwa jednostki efektów kształcenia	Efekt kształcenia wraz z kodowaniem (ek; ew; ep)	Liczba godzin na poszczególne efekty kształcenia uwzględniająca minimalną liczbę określoną w podstawie programowej	kryteriami weryfikacji	Grupowanie efektów kształcenia w przedmioty/moduły Obowiązkowe zajęcia edukacyjne ustalone przez dyrektora	Okres realizacji w cyklu nauczania dla przedmiotu/modułu
BPO.02.3. Organizowanie ochrony osób	analizuje informacje i zagrożenia dotyczące ochranianej osoby(ew)	20	<ul style="list-style-type: none"> – określa, jak informacje dotyczące ochranianej osoby wpływają na eliminację zagrożeń – określa zagrożenia dotyczące ochranianej osoby z uwzględnieniem jej pozycji społecznej, politycznej, zawodowej, ekonomicznej 	Zagrożenia chronionych osób	Miesiąc 1-2
	planuje ochronę osobistą(ek)	30	<ul style="list-style-type: none"> – oblicza stan ilościowy ochrony osobistej w zależności od zastosowanego szyku ochronnego – określa szyk ochronny odpowiedni do sytuacji – określa taktykę ochrony osoby stosownie do sytuacji – organizuje ochronę osobistą podczas przemarszu i z wykorzystaniem środków transportu – określa ochronę w miejscu pobytu i przemieszczania się osoby chronionej 	Zagrożenia chronionych osób	Miesiąc 1-2
	określa ubiór oraz rodzaj wyposażenia i uzbrojenie pracowników ochrony(ew)	26	<ul style="list-style-type: none"> – dobiera rodzaj uzbrojenia i sposób jego noszenia oraz jednostki broni i sposób ich noszenia – dobiera wyposażenie i strój dla pracowników ochrony 	Planowanie działań ochronnych	Miesiąc 1-2
	ustala zadania dla poszczególnych	26	<ul style="list-style-type: none"> – wymienia zadania dla dowódcy ochrony – wyznacza zadania dla pracowników ochrony fizycznej 	Planowanie działań ochronnych	Miesiąc 1-2

Nazwa jednostki efektów kształcenia	Efekt kształcenia wraz z kodowaniem (ek; ew; ep)	Liczba godzin na poszczególne efekty kształcenia uwzględniająca minimalną liczbę określoną w podstawie programowej	kryteriami weryfikacji	Grupowanie efektów kształcenia w przedmioty/moduły Obowiązkowe zajęcia edukacyjne ustalone przez dyrektora	Okres realizacji w cyklu nauczania dla przedmiotu/modułu
	pracowników ochrony osobistej(ek)				
	reaguje na zagrożenia ochranianej osoby(ek)	26	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje dozwolone prawem działania pracownika ochrony fizycznej w reakcji na zaistniałe zagrożenia chronionej osoby dobiera działania ochronne stosownie do zaistniałego zagrożenia ocenia skuteczność podjętych działań ochronnych 	Planowanie działań ochronnych	Miesiąc 1-2

9.3. Określenie liczby godzin poszczególnych zajęć z podziałem na zajęcia teoretyczne i praktyczne lub bez podziału

Tabela 8 Określenie liczby godzin poszczególnych zajęć z podziałem na zajęcia teoretyczne i praktyczne lub bez podziału

Przedmiot Obowiązkowe zajęcia edukacyjne ustalone przez dyrektora	Liczba godzin		Efekty kształcenia wraz kryteriami weryfikacji realizowane w ramach przedmiotów oraz kodami (ek, ew, ep.)	
	Przedmioty zawodowe teoretyczne	Zajęcia realizowane w formie zajęć praktycznych		
			Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Zagrożenia chronionych osób	20		analizuje informacje i zagrożenia dotyczące ochranianej osoby(ew)	<ul style="list-style-type: none"> określa, jak informacje dotyczące ochranianej osoby wpływają na eliminację zagrożeń określa zagrożenia dotyczące ochranianej osoby z uwzględnieniem jej pozycji społecznej, politycznej, zawodowej, ekonomicznej
Zagrożenia chronionych osób	30		planuje ochronę osobistą(ek)	<ul style="list-style-type: none"> oblicza stan ilościowy ochrony osobistej w zależności od zastosowanego szyku ochronnego określa szyk ochronny odpowiedni do sytuacji określa taktykę ochrony osoby stosownie do sytuacji

Przedmiot Obowiązkowe zajęcia edukacyjne ustalone przez dyrektora	Liczba godzin		Efekty kształcenia wraz kryteriami weryfikacji realizowane w ramach przedmiotów oraz kodami (ek, ew, ep.)	
	Przedmioty zawodowe teoretyczne	Zajęcia realizowane w formie zajęć praktycznych	Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
				<ul style="list-style-type: none"> – organizuje ochronę osobistą podczas przemarszu i z wykorzystaniem środków transportu – określa ochronę w miejscu pobytu i przemieszczania się osoby chronionej
Planowanie działań ochronnych		26	określa ubiór oraz rodzaj wyposażenia i uzbrojenie pracowników ochrony(ew)	<ul style="list-style-type: none"> – dobiera rodzaj uzbrojenia i sposób jego noszenia oraz jednostki broni i sposób ich noszenia – dobiera wyposażenie i strój dla pracowników ochrony
Planowanie działań ochronnych		26	ustala zadania dla poszczególnych pracowników ochrony osobistej(ek)	<ul style="list-style-type: none"> – wymienia zadania dla dowódcy ochrony – wyznacza zadania dla pracowników ochrony fizycznej
Planowanie działań ochronnych		26	reaguje na zagrożenia ochraniającej osoby(ek)	<ul style="list-style-type: none"> – wskazuje dozwolone prawem działania pracownika ochrony fizycznej w reakcji na zaistniałe zagrożenia chronionej osoby – dobiera działania ochronne stosownie do zaistniałego zagrożenia – ocenia skuteczność podjętych działań ochronnych
Planowanie działań ochronnych			przestrzega zasad kultury i etyki w pracy zawodowej(ew)	<ul style="list-style-type: none"> – wymienia normy etyczne związane z wykonywaniem zadań zawodowych – dokonuje oceny podejmowanych zadań zawodowych w kontekście przestrzegania norm moralnych
Planowanie działań ochronnych			określa zasady współpracy w zespole(ew)	<ul style="list-style-type: none"> – organizuje pracę zespołu – dobiera sposób współpracy w płaszczyźnie poziomej, uwzględniając cechy zawodowe i osobiste członków zespołu – realizuje cele zawodowe unikając konfliktów z członkami zespołu